Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 2482

ANNONCES

Pour les articles destinés à la rédaction s'adresser aux bureaux du journal 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Directeur : [illegible]

Rédacteur en chef : [illegible]

Administrateur-gérant : [illegible]

Adresse télégraphique : TRUNG BAC-TAN-VAN HANOI

TELEPHONE N° 180

Một thứ sách nên có ngay

Sách gì? sách triết-học chăng? sách khoa-học chăng? sách văn-học chăng? sách giáo-khoa chăng? sách phổ-thông chăng? sách để xem chơi cho tiêu sầu khiển muộn chăng? — Những sách ấy cũng là có ích cả; ở nước ta bây giờ, đương lúc quốc-văn mới gây dựng, sách vở còn khuyết lược nhiều, những sách ấy cũng đều là những sách không có không được, càng nhiều càng hay cả; ở trong cái thư-viện quốc-văn còn con ti-teo của ta mà thêm được một quyển nào, ta cũng rất lấy làm hoan-nghênh, rất mừng cho cái gia-tài quốc-văn của con cháu ta sau này lại giàu thêm được một phần hương-hỏa nữa. Ngày nào dư-luận trong xã-hội ta có một tiếng phản-nàn rằng nước ta bây giờ nhiều văn-sĩ quá; lại có cầu sách nước ta bây giờ xuất bản nhiều quá; lời dư-luận đó không khỏi cay nghiệt quá mà thành ra một cái ý-kiến sai lệch; chứ ta thiết tưởng chỉ sợ không thật là văn-sĩ mà nảy ra văn-sĩ giả hiệu, văn-sĩ nửa mùa, nếu thật là văn-sĩ thì nhiều mấy mà chẳng cần: kia, thử xem lịch-sử văn-học nước Pháp, mỗi một thời-đại biết bao nhiêu là những nhà làm sách, dịch sách, soạn kịch, viết thơ, mà xã-hội Pháp không đối với một người nào là không sùng bái, không tán-dương, người nào cũng sống làm ông bán nhà tròn, chết làm ông tiên bất tử. Chỉ sợ sách xuất bản không đáng là sách mà là những chuyện đàm-dỏ làm bại-hoại phong-tục, đảm đuổi lòng người, nếu sách thật là sách thì nhiều mấy mà không quí: kia, thử tính cộng cả các nhà in trong thế-giới bây giờ mỗi ngày xuất bản biết bao nhiêu là sách mà không một quyển nào là không tiêu hành kể hàng mấy vạn phần, hội Hàn-lâm, hội Văn-học các nước không mấy tháng là không có cấp phần thưởng cho những sách hay. Cái gì còn sợ thừa sợ ế, chứ đến cái vật nuôi hồn bồ óc cho người ta là sách vở thì có nhiều mấy đi nữa cũng không ế không thừa. Song, công việc ở đời bất-kỳ cái gì cũng có cái cấp, cái hoãn, cái nên làm trước, cái nên làm sau; nhất là ở một nước người còn hiếm, của còn kiệm như nước ta, nói ngay về sự làm sách dịch sách thì cái tay xứng đáng làm sách dịch sách ở nước ta bây giờ phỏng đã được bao làm người; người làm sách dịch sách đã không có nhiều thì trong việc làm sách dịch sách cũng nên lo cái điều cấp trước mà cái điều hoãn sau; những sách về triết-học, khoa-học, văn-học, những sách giáo-khoa, những sách phổ-thông thì tuy hiện nay chưa có tùng-thư, nhưng đã có các tạp-chí, các báo-chương cũng đã góp nhặt được một vài phần về những cái tri-thức nhu-yếu ấy, trong cái thư viện quốc-văn còn con ti-teo của ta cũng đã có được năm mười bộ về những thứ sách ấy; những sách xem để tiêu sầu khiển muộn thì như tiểu-thuyết, thi ca, kịch-bản, các hàng sách ta cũng đã thấy bán nhan-nhản, các nhà in ta cũng đã thấy in liền liền; vậy việc làm và dịch những sách ấy bây giờ hãy có thể tạm hoãn được để về sau liệu sửa soạn dần dần mà lo cái phần việc cấp hơn trước.

Cái phần việc cấp hơn trước trong việc làm sách dịch sách ở nước ta bây giờ là thứ sách gì? điều này không nói ra để các nhà trứ-thuật ta cho đến cả các nhà giáo-dục ta thường quên khuấy bỏ qua mà không mấy ai để bụng tới: ai cũng lo-lắng chăm-chút về cái học-thức của người lớn mà dễ hay sao nhãng về cái học-thức của trẻ con; ai cũng tìm-tòi đeo đuổi về cái văn bút cao kỳ mà dễ hay khinh thường về cái văn-bút giản-dị; nói không phải nói quá, thật từ lúc có quốc-văn đến giờ, từ lúc có cái phong-trào làm sách dịch sách đến giờ, từ lúc có người bàn tới cái văn-đề giáo-dục đến giờ, sách báo cho người lớn xem thì có, cho học trò giảng tập ở chốn học-đường thì có mà chưa có được một thứ sách nào văn nghĩa bình thiển, trình-độ thích-nghi để riêng cho trẻ con xem, tiện cho trẻ con đọc vậy.

Sách vở là cái lợi-khí để rộng kiến-văn, tăng trí-lự cho người ta; người lớn cần dùng đến cái lợi-khí ấy thế nào thì trẻ con cũng cần dùng đến cái lợi-khí ấy như vậy; mà cái học-thức của người ta lúc còn thơ-ấu lại chính là nền móng cái học-thức trong lúc trưởng-thành. Gỗ mục thì chạm sao nên, tường đất thì nề sao được, tục-ngữ ta có nói: bẻ chẳng vin, cả gãy cành; muốn cho người ta đến khi lớn chịu được những cái trí-thức cao-thâm thì ngay từ nhỏ đã phải luyện cho có được một cái trí-thức tương-đương đã. Những sách giáo-khoa chính là những lợi-khí để luyện cái trí-thức tương-đương cho con trẻ; nhưng lại nên biết rằng: cái thì giờ của con trẻ ở nhà trường còn phần ít mà ở ngoài lớp học lại phần nhiều; và những sách giáo-khoa nghĩa lý thật-thà, lời văn khô-sáp, ở trong lớp học thì con trẻ còn ép mình chịu học, hết giờ học mà cầu cho con trẻ đem những cầu chuyện « khổ sai » ấy làm cái cách ngày thường tiêu-khiển thì thật khó thay! mà tính chất con trẻ lại là cái tính chất hiếu động, lục-lạo xác-mắc luôn, ít chịu ngưng-trệ thuần trí mấy khi, những sách giáo-khoa đã không phải là những sách họ chịu xem thường, thì thôi bấy giờ mới bạ quyển nào cũng đọc, vở sách gì cũng xem; các sách báo cho người lớn đọc thường không hợp với trình-độ của trẻ con, đọc cũng như không, mà thêm nỗi hao thần hại óc; những tiểu-thuyết, thi-ca, kịch bản thì đối với trẻ con chưa có trí suy nghĩ, chưa đủ sức phán đoán, trừ ra được một vài bản chép người chép việc tinh khéo thiết sát, có khuyến răn điều đáng, còn phần nhiều để trẻ đọc chỉ tổ làm cho hư đức-tính, loạn tư-tưởng, mê tinh-thần.

Cứ xem như thế thì biết trẻ con cũng cần phải có sách đọc luôn như người lớn; mà trẻ con lại rất là ham đọc sách, không có sách tốt đọc thì đọc sách xấu; những sách báo hiện đã xuất bản ở nước ta bây giờ quả chưa có thứ nào vừa cho trẻ con đọc được cả; cái thứ sách làm để cho trẻ con đọc chẳng là một phần việc kíp hơn trước trong việc làm sách dịch sách ở nước ta bây giờ dư? chẳng biết các nhà trước-thuật, các nhà giáo-dục ta có từng lưu-ý đến cái phần việc kíp hơn đó không nhỉ?

T.

Nhân dịp hội 14 Juillet, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 2196 đến ngày thứ ba 15 Juillet 1924 mới ấn-hành.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 9 Juillet 1924

Bắc đầu hội tinh

M. Abonnel, coi tinh-tập Trung-kỳ mông thường đệ tứ hạng bắc đẩu hội-tinh.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 10 và 11 Juillet 1924

Tại các thuộc-địa Phi-châu

M. Antonetti, toan-quyền thuộc-địa Côte d'Ivoire mông bổ toàn-quyền thuộc địa Afrique Equatoriale thay cho quan Augagneur.

Tại hai nghị-viện

Ngày hôm qua nguyên-lão nghị-viện bắt đầu bàn các lời chất-vấn về cái chánh-sách ngoại-giao của chính-phủ.

Thứ dân nghị-viện vẫn bàn về cái vấn-đề đại xá.

Tại nghị-viện nước Anh

Ngày hôm qua, quan Macdonald có bay tỏ mọi lẽ tại hạ nghị-viện về cuộc hội-nghị Paris mới rồi. Ông nói vấn-đề trái khoán của Đồng-minh không có thể bàn chung với cái chương-trình của hội-đồng ủy viên giám định được. Về cái vấn-đề bình-yên, ông nói không có thể bàn đến việc lập hiệp-ước bình-yên của hai nước Anh Pháp.

Hoa-kỳ với hội Vạn-quốc

Chính-phủ Hoa-kỳ đáp lại hội Vạn-quốc rằng theo như hiến-pháp của Hoa-kỳ, Hoa-kỳ không có thể dự vào một bản giao ước thương cứu tương trợ được.

Nước Đức với Đồng-minh

Nước Đức thấy bài chán-phủ Pháp Anh hợp ý nhau, rất lấy làm e ngại. M. Stresemann có nói: cái chương-trình của hội-đồng giám-định ủy-viên phạm đến cái quyền tự chủ của nước Đức về đường kinh-tế. Nghị-viện sẽ quyết-nghị về việc ấy.

Cavite, ngày 9 Juillet 1924

Trung-hoa với nước Anh

Tin Pékin. — Quan thượng-thư bộ Ngoại-giao có tỏ tình bất phục tại bộ lãnh-sự nước Anh về việc viên trưởng tàu tàu Cockeler bắt nước Trung-hoa nộp một khoản tiền phạt về việc M. Edevin C. Hawley, mục-sư ở Wanhsien tỉnh Kwangtung bị giết. Quan thượng-thư lại báo cho quan đại-sứ Hoa-kỳ biết rằng hiện chính phủ đương xét về việc M. Hawley bị giết.

NƯỚC ANH VỚI NƯỚC Ý

Trong khi Ý-hoàng sang chơi Londres mới rồi, Anh-hoàng nhường cho Ý-hoàng đất Jubaland, ở vào khoảng giữa thuộc địa Ouganda của nước Anh và thuộc-địa Somalie của nước Ý.

Từ ngày nước Hy-lạp chênh mảng với nước Anh, mà nước Thổ lại phẫn kỳ lên thì nước Anh cũng có điều lấy làm ngại, nên nước Anh muốn cầu thân với nước Ý. Chính-phủ Ý tỷ thế bèn nhân dịp mà nhắc lại ít lời của chính-phủ Anh hứa trước kia. Nguyên trước khi nước Ý vào cuộc chiến-tranh, nước Anh và nước Pháp có ký một bản giao ước bí-mật với nước Ý nói rằng nếu các nước có chiếm được thuộc-địa của Đức thì sẽ bù cho nước Ý một phần. Đến khi cuộc chiến-tranh kết liễu, trong hòa-ước có cái khoản ấy quyền cho các nước bảo-hộ các thuộc địa cũ của nước Đức, nên các nước không có thể chiếm lược được đất của mà hai nước Anh Pháp cũng không phải cho nước Ý gì cả. Nhưng sau nước Anh lại chiếm lấy thuộc địa East Africain của nước Đức nên nước Ý cũng đòi được đất Jubaland thì nước Anh cũng phải y lời vậy.

VĂN UYỂN

Tự thán

Mười mấy năm nay vướng cõi đời,
Tơ trần đòi đoạn nghĩ thương ơi!
Trong vòng danh lợi người say đắm,
Ngoài cuộc tang thương lắc khóc cười.
Mấy đoạn cùng thông trông chán ngắn,
Bao phen thay đổi nghĩ bùi ngùi.
Cơ-duyên ước mỏi hỏi người thiên cổ,
Rằng cuộc trăm năm có thế thôi!

Phó-hồng-Trang.

Giàu hơn sang

Ông chỉ chẳng sánh với ông tiền,
Sang sướng tha hồ tạo cả tiền;
Vẫn biết công-danh là qui-giá,
Ngẫm xem phú-hữu cũng cai quyền;
Mấy ai lui tới không chiều lụy,
Ít kẻ ra vào chẳng sợ kiêng;
Không trách người ta luồn cửa miệng:
Qui ẩm ở dưới phủ năm trên.

Ngô-xuân-Khiêm.

Tiễn bạn lên tàu

Một bước xe đưa một bước sầu,
Nỗi lòng càng nghĩ lại càng đau.
Tiếng còi ly-biệt vừa kêu rục,
Bộ máy vô-tình đã chuyển mau.
Bèo hợp mây tan là sự thế,
Hoa-trôi nước chảy biết về đâu.
Trăm chiều vấn-vít lòng du-tử,
Một chén quan hà đọc mấy câu.

Thăm bạn

Dan-dìu cùng nhau chốc bấy nay,
Chia-phôi tính đã một thu chầy.
Hoa kề trước cửa tình không giãi,
Trăng dọi bên thềm dạ biếng khuây.
Vắng bạn cho nên cười nửa miệng,
Xa người luống phải ủ đôi mày.
Ai về nhắn-nhủ người tri-kỷ,
Gặp-gỡ rồi ra lại có ngày.

Đỗ-I.-Bích.

Tự do diễn đàn

Tư-cách một nhà sư-phạm

Trên báo-chương hằng ngày, ta thường đọc thấy những bài đề mục: « bổn-phận một nhà giáo-dục », « chức trách một nhà gõ đầu trẻ », nay ta lại bàn về tư-cách một nhà sư-phạm, chẳng qua cũng là nhắc lại mà thôi. Nhưng vì việc học là việc cần nhất cho sự tiến-hóa trong một nước, vì công việc ông thầy rất là quan-trọng, làm một ông thầy hoàn-toàn rất khó, nên ta bàn lại, tưởng cũng không phải là thừa.

Nghề dạy học cũng là một nghề làm bằng trí-khôn như nghề làm thuốc, nghề xử kiện, nghề cai-trị, nhưng quan-hệ hơn các nghề ấy và trách-nhiệm có phần to hơn nhiều. Muốn biết hậu-vận một nước thì cứ xét cái trình-độ học-thành của bọn thiếu-niên, ấy chính là trẻ ấy rồi thành ra dân trong nước. Và lại người thợ mộc làm hỏng cái bàn thì có thể thảo ra mà đóng lại; người thợ rèn phác sai một nét thì có thể tẩy đi mà vẽ lại; người thợ thân nặn hỏng pho tượng thì phá đi, nhào đất mà nặn lại; tuy tốn thêm thì giờ, nhưng cái đẹp cũng không kém mấy. Nhưng nếu ông thầy làm phí thì-giờ, làm hư một đứa trẻ, hoặc để hỏng nó nhiều điều sai lầm, hoặc để đến nó tập nhiễm nhiều thói xấu thì không tài nào mà chữa lại được. Thì giờ đã đi không giở lại, và óc trẻ con non nớt vì như tờ giấy trắng, như kính ảnh chưa dùng. Tờ giấy trắng đã in chữ rồi, dù có làm cũng không in lại được; kính ảnh đã có ánh sáng vào dầu có nhòe cũng không dùng được nữa.

Ấy công việc ông thầy là to tát thế, quan-hệ thế, ta phải làm thế nào để nên một nhà sư-phạm hoàn toàn? Chắc không thể giả lời một câu mà xong được. Vậy ta chia ra làm hai đoạn: bổn-phận trước khi làm thầy và bổn phận khi đã làm thầy.

1 *Bổn phận trước khi làm thầy.* — Trong một nước có nhiều nghề; mỗi nghề cần phải có tài riêng: người thợ thì phải sức vóc khỏe mạnh, thầy thuốc thì phải thông-thái nhân-từ. Người ta không ai giống ai; người này giỏi về nghề vẽ, người kia hay về nghề máy móc, và mỗi người một thích, mà thường hễ sở-trường về nghề nào thì thích nghề ấy. Vậy ta muốn làm nghề gì, ta phải xét cho kỹ, chọn nghề nào mà ta thích, nghề nào ta có tài riêng. Các nghề khác mà còn cần phải chọn kỹ, há nghề dạy học là một nghề vừa khó, vừa quan-hệ mà ta lại cứ gặp thì làm ngay hay sao?

Có người đỗ được cái bằng Sơ-học tốt-nghiệp, hoặc nhiều tuổi quá không theo học ở trường trung-học, xin vào các sở khác, nhưng không ai dùng ngay, bấy giờ mới xin bổ trợ-giáo.

Có người có bằng tiểu-học Pháp, nhưng không đủ sức vào học ban Tú-tài bản-xứ hay trường Cao-đẳng; không vào ngạch nào được mà phải đi làm giáo-học.

Có người có bằng thành-chung-học tốt-nghiệp, nhưng học không khá lắm, không vào được Cao-đẳng; muốn vào ngạch cai-trị, ngạch tài-chính, nhưng lại phải thi, nên cũng đành vào học-chính.

Cũng có người có đủ cả mọi bằng tiểu-học Pháp, thành-chung-học tốt-nghiệp, muốn đi thẳng vào trường Cao-đẳng, nhưng tuổi chưa tới hai mươi, vậy vào làm giáo-học trong mấy năm, khi đúng tuổi lại thôi; học-giới thế chẳng qua là chỗ nghỉ chân.

Lại có người đã theo học 2, 3 năm ở ban canh-nông, ban luật-khoa trường Cao-đẳng, nhưng chẳng may thi lên lớp, hay thi ra trường không đậu, rồi cũng xin bổ giáo học vậy.

Như thế là gặp cảnh-ngộ bất-đắc-dĩ mà làm giáo-học, chứ vị tất tự khi cắp sách đi học đến khi được tên trên bảng, đã nghĩ đến nghề ấy. Những người bước chân vào học-giới một cách thất-thiện như thế, chắc không nghĩ đến cái hại không chọn nghề sau này ra sao? Cái hại rất to, hại cho mình, hại cho học-trò, hại cho cả học-giới.

a) Hại cho mình. — Mỗi người có tài riêng, tính khí riêng, cái tài với cái tính thường hay đi với nhau, cũng như một cái máy bánh xe nọ chuyển đến bánh xe kia. Người có tri-lự thực-hành thì thích đi luôn, thấu khoán, hay suy nghĩ tính toán lợi hại. Bỏ mấy đã sai một chỗ thì rối sai hết. Nếu không có tài làm giáo-học, không thích làm giáo-học mà làm gượng thì là trái với ái mình, trái với bản tính mình. Cứ tính tình mình vì đó mà thay đổi, trong tâm thần mình lộn nhộn, thành ra một người lúc không đến nỗi điên cuồng ngơ-ngẩn, nhưng hành-động chắc không có về tự-nhiên.

Mình không có tài về nghề giáo-học, không thích nghề ấy mà làm, chắc là không vui. Cái kết quả không được vừa ý mình thì sinh chán nản. Mình đã chán mà phải làm mãi thì càng thêm chán lắm. Thành ra một ngày hai buổi cắp cặp đến trường hình như vào nơi ngục-thất, trong thấy học-trò phết nư quân thù, suốt một đời làm cái công việc khổ sai. Thế chẳng phải mình đem hoài cái tài mình, và tự hãm vào nơi khổ sở suốt đời không?

b) Hại cho học giới. — Thầy đã lấy dạy học làm khổ thì chẳng qua một ngày hai buổi làm cho xong lẻ, cho qua thì giờ, còn thiết gì cẩn-thận cho mình mình tinh xảo, chăm chỉ cho học-trò tấn tới. Như thế làm phí thì giờ lắm, kể trong một đời ông thầy, dạy bao nhiêu học-trò, vậy phí mất bao nhiêu thì-giờ!

Thầy đã chán thì thường thường tư cách nói năng, cất nhắc, điều có về nhu nhược. Thầy đỗ là gương cho học-trò, lũ trẻ chẳng mấy lúc lại tiêm nhiễm lấy tính nhu-nhược, thật là rất nguy cho nước nhà, vì người nước ta vốn tính thường nhu-nhược, bây giờ cần phải quả-quyết hùng dũng.

Có khi thầy chán nghề thì sinh chán đời, trong khi giảng nghĩa bài, đều có ý chán đời; chắc học-trò cũng bắt phải cái không khí chán đời rất hại, vì vốn loài người đa sầu đa cảm dễ mắc vào cái bẫy chán đời lắm rồi.

Thầy đã chán thì không thiết việc gì, làm việc gì cũng không cẩn thận, về sau học-trò cũng quen thói vô ý, vô tư lự là một tính tự nhiên của trẻ. Thầy nhiều khi thấy việc trái ý thì gắt-gỏng đánh đập, thật là cái gương rất hại.

c) Hại cho học-trò — Nhiều người thích về nghề dạy-học, tận tâm, về nghề ấy, chỉ có làm sao cho trình-độ học-sinh của lũ thiếu-niên ngày chóng tấn bộ, nay vì một lẽ người chán nản, mà sự kết quả kém hay, thế chẳng thiệt thòi cho cả học-giới hay sao?

Người nào có giá người ấy, ngạch nào có danh giá ngạch ấy; trong học-chính, phẩm người không chọn ngạch, phẩm người không vào các ngạch khác mà vào ngạch ấy thì ít. Thế mà chỉ vì một ít hạng người ấy mà để đến nỗi cửa miệng thiên-hạ nói « Những người nào không vào được các ngạch khác, mới vào học-chính » thế chẳng hại cho danh giá cả học-giới hay sao?

Vậy trước khi bước chân vào học giới, ta tự hỏi xem có thích nghề gõ đầu trẻ không? Ta có những tài ấy không? Nếu hai điều đó cả thì làm; làm mà ngày hai buổi làm việc thấy vui, kết quả chắc hay; ta cố tìm cách học hành xem xét để cho nghề ta ngày thêm tinh-xảo thì chẳng là có ích cho thân ta, cho học-trò ta và cả cho học-giới ta nữa?

(*Còn nữa*) Hữu-Dung

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC HANOI

Nhân dịp hội 14 Juillet, nhà máy nghỉ không làm việc. Vậy số báo 2196 đến ngày thứ ba 15 Juillet 1924 mới ấn-hành.

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 32 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Chủ-nhật 13 Juillet 1924
5e D ap. Pentecôte

Âm-lịch
12 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Qui tị
Hành Thủy, Sao Phòng Trực Khai
KỴ: Tử-tung, Xuất-hành.
NGHI: Tế-tự, Nhập-học, Kết-hôn, Tác-táo, Hội-hữu, An sàng, Trị-bệnh

Ngày kia:

Dương-lịch
Thứ hai, 14 Juillet 1924
FÊTE NATIONALE

Âm-lịch
13 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Giáp-ngọ
Hành Kim, Sao Sâm, Trực Bế.
KỴ: Khởi-tạo, Chiêm-cát.
NGHI: Tế-tự, Tất-y, Kinh lạc, Tạo-tiếu.

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.		9 $ 55
— nhì	—	9 02
— ba.	—	8 42
Thóc.	—	5 60
Bắp ngô.	—	5 20

Giá bạc. Kể từ ngày 12 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà nước định là 10 f. 18

Tin nước. — Bản-quán vừa tiếp được những tin nước ở các hạt như sau này:

Tỉnh Bắc-ninh. — Nước sông Cầu xuống. Hồi 6 giờ sáng 7 ôm qua nước sông đo được 4 m 85.

Quan Công-sứ Bắc-ninh điện rằng cái đê cũ ở bên hữu-ngạn sông Đuống lở đến 20 thước. Đê mới nước lên đến 50 phân tây và đã bị hai chỗ thẩm-lậu rồi. Quan Công-sứ cùng với một viên lục-lộ Tây đã đến ngay tận nơi để xem xét. Chỗ đê vỡ nói trên kia là ở Kinh-phô về huyện Gia-bình.

Nước sông Cầu lên 5 thước, nước tràn cả lên đường bờ sông.

Tỉnh Hòa-bình. — Nước lên to lắm, các đường ở phía Bến ngọc đi Hanoi và ở tả-ngạn sông đến Tu-vũ đều ngập cả.

Tỉnh Lao-kay. — Nước sông Hồng-hà cũng xuống. Hồi 6 giờ nước sông đo được 79 m 696.

Tỉnh Lạng-sơn. — Vì nước mưa ngập, nên đường Lạng-sơn đi Lộc-bình không đi được trong năm ngày.

Tại bến đò Bản-chai gần Thất-khê, các xe cộ lại đi được như thường.

Tỉnh Tuyên-quang. — Nước lên đến 11m30 các miền chung quanh tỉnh lị đều bị ngập cả, xe cộ không đi được, lương thực phải tải bằng tàu hay bằng thuyền.

Tại Hanoi. — Nước ở Hanoi sáng hôm nay lên 11m12. Mấy hôm nay việc đắp đê làm riết lắm, nhất là ở vùng Liên-mạc. Các viên *agent technique* ở các tỉnh phần nhiều gọi về Hanoi cả để coi việc làm đê ở các miền Hà-đông.

Cái chính. — Đường *Ba-triệu* tỉnh Phú-thọ, ngày hôm qua in lầm là Bặc-triệu.

Tình hình ở địa-giới Trung-hoa. — Có tin hình như đích thực rằng các nguyên-soái Ma-Tchay và Gip-Ky ở Hồ-nam mỗi tướng cầm 3 000 quân đã tiếp ứng được với quân của Đô-đốc Lục-vinh-Đinh tại Kouei-linh. Còn quân của Sam-hong-Ying (Thâm-hồng-Anh) thì nghe đâu thua dữ và lui về phía Ping-le, lại phải bỏ mấy tỉnh đã cướp được trước như là tỉnh Nam-ninh.

Có tin đồn rằng theo như ý của Ngô-bội-Phu thì nay mai quân của Lục-vinh-Đinh cùng các tướng giao ch ến với Lục trước sẽ họp nhau lại mà đánh Quảng-đông.

Tại miền giáp-giới Lạng-sơn vẫn được yên tĩnh.

BON INDOCHINOIS

Bản-hiệu cần dùng một it Bon Indochinois 50 $ 00 (giấy quốc-trái Đông-pháp) để nộp tiền án-quỉ.

Vậy ngài nào có thứ phiếu ấy xin đem ngay lại sẽ được giá cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
39, phố HÀNG QUẠT — HANOI

Tại phủ Thống-sứ. Quan quyền Thống-sứ Poulin vừa điện cho các quan đầu tỉnh biết rằng nay ngài đã lĩnh chức quyền Thống-sứ Bắc-kỳ thay quan Thống-sứ Monguillot. Quan Poulin mong rằng các quan ai nấy sẽ đem hết tấm lòng tận trung mà giúp ngài như đối với quan Thống-sứ trước và ngài cũng một lòng tin cậy ở các quan.

Cuộc điểm binh dầu cũng bãi thôi. — Vì tiết trời nóng bức lắm, cho nên quan Toàn-quyền vừa ha lệnh rằng cuộc điểm binh ở đâu cũng bãi đi hết, e rằng lại sẩy ra những cái nạn cảm thử như ngày năm trước.

Chương-trình hội 14 juillet. — Chiều mai đã bắt đầu hội rồi, bởi vậy trong số báo hôm nay bản báo tưởng nên nhắc lại chương-trình hai ngày hội như sau này:

13 juillet

18 giờ: Một hồi đại-bác 21 phát.

21 giờ: Rước đèn. Họp tại trước cửa nha Thương-chính đường bờ sông và đi qua các đường phố sau này:

Đường France, Général Galliéni, Laubarède, Bobillot, Paul Bert, hàng Trống, Pottier, Besuchamp, hàng Đào, hàng Ngang, hàng Đường, hàng Mã Đông-xuân, Tien-tsin, Général Bichot (Cửa-đông) Maréchal Joffre.

Cuộc rước đèn này to hơn mọi cuộc đầu tháng, là vì ở trại binh, các quân lính đang làm thêm nhiều kiểu đèn đẹp lắm, có đến hơn 100 cái, không kể những đèn cũ nay cũng đang sửa lại mới cả.

22 giờ: Chớp bóng giữa trời, ở trước cửa nhà hát Tây.

14 juillet

6 giờ: Một hồi đại-bác 21 p át.

Từ 9 giờ trở đi: Leo cột mỡ và đánh cờ người ở chợ hàng Da, thi xe tay, xe-đạp.

17 giờ: Bơi c ải ở hồ Hoàn kiếm.

21 giờ: Thắp đèn ở đền Ngọc sơn và chung quanh hồ Hoàn-kiếm, đốt t uốc mùi, thi thuyền, thắp đèn.

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.
HIỆN CÓ BÁN TẠI:
NHÀ BA CHUÔNG
(Hiệu Hòa-chế MONTÈS)
HANOI

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Cần-cáo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà c ớp bóng PALACE đong cửa không chớp ban tối, c ứ chớp mỗi tuần lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi, còn những buổi tối thì chớp trước cửa Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE
Mỗi tuần lễ 2 buổi ban ngày
THỨ NĂM VÀ CHỦ-NHẬT

Mỗi tấc chớp mỗi chương trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

Muốn bán một cái xe ô-tô « Dodge » chạy còn tốt lắm, giá cực rẻ.

Hỏi tại quan Đốc-tờ Naudin, 2, Đường Hàng Cỏ, Hanoi. 3861

Các cửa hàng được mở cả đêm. — Nhân dịp hội Tây, các hàng cà-phê, cao-lâu đều được mở cửa suốt đêm hôm 13 juillet 1924 để bán hàng.

Cuộc Hội-chợ Hanoi lần thứ sáu. Bản quán vừa tiếp được quyển điều-lệ Hội-chợ Hà-nội lần thứ sáu, đến cuối năm nay sẽ mở từ 30 novembre cho đến 14 décembre. Ngoài xứ Đông-dương và nước Pháp t cuộc Hội-chợ năm nay có những xứ này dự là: Straits Settlements, Indes Néerlandaises, Iles Philippines, Xiêm-la, Hương-cảng, Trung-hoa, Cao-ly, Nhật-bản, Áo-môn (Macao). Trong quyển điều lệ ấy lại có nói sơ lược về xứ Bắc-kỳ và nhất là thành-phố Hanoi, những giờ tàu thủy xe-hỏa chạy, bản đồ trường Hội-chợ, giá thuê nhà bày hàng tại Hội-chợ, lệ đấu xảo, vân vân. Trong sách lại có nhiều bức ảnh rất đẹp.

Phòng việc nước. — Quan Đốc-lý vừa ra lệnh trong mùa nước này, phàm các viên cảnh-sát Tây trong những lúc không đi làm việc thì phải ở nhà, phòng khi nước lên có phải cần đến chăng.

Hà-gội sắp có nhà thị-sảnh mới. — Có tin rằng nhà thị-sảnh của Hà-nội bây giờ mà ta vẫn quen gọi là tòa Đốc lý, nay mai sẽ giỡ đi làm lại. Thành-phố lại mua cả dãy nhà Denis frères ở bên cạnh để mở rộng thành một miếng đất vuông, ba mặt cùng trông ra đường phố mà mặt trước nhà thì sẽ trông ra hồ Hoàn-kiếm, chứ không ngoảnh ra vườn hoa Paul Bert như bây giờ. Tòa nhà mới này sẽ làm thành một rãy nhà dài bao học cả ba mặt, ở giữa để một cái sân lớn. Các sở thuộc về thành-phố sẽ đặt cả ở từng dưới, còn phòng quan Đốc-lý phòng Hội-đồng thì ở trên gác. Nghe nói tòa nhà mới lại làm một phòng khánh-hội lớn để nghênh-tiếp các vị thượng-tân, để mở tiệc tùng của thành-phố cùng là các cuộc diễn-thuyết, hội-nghị, vân vân. Chừng đến đầu tháng ba tây sang năm thì khởi công. Sở dự-toán Bắc-kỳ sẽ giúp một phần lớn vào việc dựng nhà mới ấy và có lẽ cả sở dự toán Đông-pháp cũng chịu một phần nữa. Một dinh-thự ấy tốn kể có vài mươi vạn đồng.

Việc dự-định ấy tuy tốn tiền thật, song cũng có thể tuần-hành được và tính còn rẻ hơn cái điều dự định trước là phá cả một dãy nhà nữa phố Cầu-gỗ bên bờ hồ Hoàn-kiếm để dịch đường cái và đường xe-điện lui vào mà làm nhà thị-sảnh ngay ở bờ hồ.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thị độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG: Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIẤY NÓI SỐ 236
3018.

Ai đu'o'c phiếu công-thái?

Những ông được phiếu công-thái hàng ngàn đồng trở lên tất ông nào cũng sẵn lòng làm phúc. Vậy xin hiến các ông một cách làm phúc, rất công hiệu là mua trữ lấy ít thuốc **hoàn tán thuốc gia truyền** *và sâm quế* **thục cao** *thượng-hạng ở hiệu* **QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *để dành mà cứu cấp cho những người bệnh hoạn thì không gì làm phúc bằng.*

Con đường Brière de l'Isle. — Con đường Brière de l'Isle là đường ở cửa chính phủ Toàn-quyền nay mai sẽ mở rộng ra. Đường ấy vốn vẫn rộng rồi, song khi mới mở đường ấy lại chia làm hai con đi song hàng, con đường trên hình như cái bờ hè mà con đường dưới mới là đường đi, thành thử ai cũng chỉ đi một đường, còn một đường thì cỏ mọc dầy. Bởi vậy ngày hôm qua quan chánh lục-lộ thành-phố có vào yết-kiến quan Toàn-quyền để bàn về việc mở rộng đường ấy và sau sẽ san bằng phẳng thành một con đường lớn.

Không nên phí nước quá. — Cái số nước thành-phố tiêu thụ trong mấy ngày nóng bức vừa rồi nhiều quá. Cái số của nhà máy nước sinh được hằng ngày có 10.000 *mètres cubes* mà thành p ố dùng t ết cả, mà có khi lại dùng quá cái số ấy nữa.

Vậy quan Đốc-lý báo cùng nhân-dân biết rằng trong những ngày nóng dữ thì không nên phao-phí quá.

Nếu mà nước dùng nhiều quá thì có lẽ quan Đốc-lý p ải bắt khóa cả máy nước từ buổi trưa cho đến 16 giờ.

Hội chợ Hanoi

Các gian bày hàng bắt đầu cho thuê từ 1er Juillet 1924.

BÁN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.05
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0.10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu. 0.20

Những người đi xe đạp nên biết. — Quan Đốc-lý nhắc lại rằng kể từ ngày 1er août này trở đi, ngoài cái chuông hay là cái nhạc thì các xe đạp không được dùng thứ gì khác mà báo hiệu cả.

Những người đi xe đạp mà dùng còi bóp thì sẽ phải phạt theo như bộ Luật đi đường đã định.

Bản-quán tưởng nên nhắc lại rằng cả các tỉnh Bắc-kỳ đều phải theo lệ ấy cả là lệ đã công bố từ đầu năm nay, nhưng hạn cho đến ngày 1er août này mới thi hành. Các người đi xe đạp ở Hanoi và ở các tỉnh phần nhiều hình như vẫn chưa biết rằng có cái lệ ấy.

Trường Trung-học Tây Điều 80 trong tập điều-lệ của trường Trung-học Albert Sarraut nay đổi lại như sau này:

Điều 80. — Các giá tiền ăn hai buổi, nửa buổi và học ở ngoài có người coi (ex'ernat surveillé) thì nay đổi lại như sau này, bất cứ học-trò tuổi nào, lớp nào hay là quán ở xứ nào:

Ăn hai buổi một năm	292 $	
	ba tháng	84 $
Ăn nửa buổi một năm	94 $	
	ba tháng	53 $
Học ở ngoài có người coi một năm	18 $	
	ba tháng	6 $

Theo như lệ mới thì các lưu học-sinh sẽ được giấy bút phát, được mượn sách học, đồ dùng để ăn và các chăn giường.

Trường Bảo-hộ. — Quan đốc trường Bảo-hộ bá cáo rằng vì nay đương trù tính việc chỉnh đốn lại cho vụ khai trường này thì các đơn xin vào học các lớp Sơ-học không thể xét trước ngày 15 août 1924 được.

Diễn-thuyết tại hội Tri-tri. — Đến ngày thứ năm 17 juillet 1924, hồi 8 giờ tối tại hội Tri-tri phố rằng Quet sẽ có cuộc diễn-thuyết của quan Trung-tá Bonifacy, nói về *le mariage à travers les âges* (Cái chế-độ hôn-nhân về các thời-đại).

Ngày lễ kỷ-niệm 14 Juillet. — Nhân dịp ngày kỷ-niệm « *Dân-quốc công-hòa chính thể* » này, tôi muốn mua thứ quà quí để tỏ lòng biết ơn một ông bạn chí thân của tôi. Vậy tôi nghĩ: bạn tôi xưa nay hay thích thứ gì? — Ừ! Phải rồi! Không gì bằng thứ thuốc-lá xi-gà EXCELSIOR của hiệu MINH-DƯƠNG, số 83 giữa phố hàng Gai, Hanoi

Tò-đông-Pha lai cảo.

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường gặm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai lở, đau mắt, các chứng sài trở-con.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 33, Hanoi Ông nói Mê.
Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người ốm, người ăn đến năm, ai cần lại hỏi. 3862

COURS DE MUSIQUE, solfège, violon, 2 heures par semaine, 5 $ 00 par mois.
S'adresser: M. COCHOT
53, B^d Armand-Rousseau 3873

Thăng thưởng trong ngạch Hội họa. — Các viên chức trong ngạch Họa đồ có lên sau này đều được thăng thưởng, kể từ ngày 1er juillet 1924 trở đi:

Thăng hội-họa thượng hạng bạng tư:
M. Ng-văn-Phương.

Thăng hội-họa hạng tư:
M. Trần-văn-Bình.

Thăng hội-họa hạng năm:
MM. Ng-văn Châm, Trần-ngọc-Giao Ng-văn-Kiệm.

Thăng hội-họa tập sự
MM. Quản-văn-Tinh, Trịnh-đình-Bảo.

Thăng thợ hạng nhất:
M. Phạm-văn-Cuiễu,

Ngạch cô đỡ. — Cô Ng-thị-Phương cô đỡ thực thụ hạng sáu tại Phủ-lý được nghỉ hộ sản một tháng lĩnh cả lương kể từ ngày 1er juillet 1924

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. BOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 — 63, Rue du Coton — *Hanoi*

Nghỉ phép. — M. Trần-văn-Hiên thư-ký lục-sự hạng nhì tòng sự tại phủ Thống-sứ được nghỉ phép 29 ngày.

Cần một viên thư-ký đánh máy. — Đến ngày 21 juillet này, hồi 8 giờ sáng, tại nha Học-chánh phủ Thống-sứ sẽ mở một kỳ thi chọn một viên thư-ký biết đánh máy chữ thật giỏi để làm việc tại đấy. Ai muốn dự thi, ít ra phải có bằng Sơ-học Pháp-Việt và hạn tuổi từ 18 đến 24

Nha Học-chánh nhận đơn xin ứng thi đến 18 juillet là cùng.

Khi nộp đơn phải đính một bản sao bằng Pháp-Việt và bản sao tờ khai-sinh, còn các giấy khác khi trúng-tuyển mới phải nộp. Ai trúng tuyển, mà có bằng Thành-chung hay bằng Tiền-học tây thì sẽ được bổ giáo-học tập-sự, mà nếu có bằng Sơ-học thì bổ trợ-giáo tập-sự.

Nha Học-chính lai cảo.

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	11 Juillet hồi 6 giờ	15 giờ	12 Juillet hồi 6 giờ
Lao-kay	79.70	»	78.50
Yên-bày	30.27	»	29.87
Việt-trì	15 44	»	15.39
Hanoi	10.99	»	11.12
Vạn-yên	15.20	»	13.50
Hòa-bình	8.20	»	7.86
Tuyên-quang	10.00	»	8 00
Phủ-đoan	24.51	»	23 31
Phả Yên-bình	1 86	»	1.30

Trên sông Thái-bình

	11 Juillet hồi 6 giờ	12 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	20 30	19.93
Lẫm	3.90	3.90
Phả lạng-thương	5.05	4.80
Đáp-cầu	4.95	4.74
Phả-lại	4.48	4.57

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI-PHÒNG

Ngày hội 14 juillet. — Chương-trình ngày hội 14 juillet năm nay đã nhất định như sau này:

Ngày 13 Juillet

18 giờ — Bắn 21 phát đại-bác.

20 giờ — Rước sư-tử của các bang người Hoa-kiều.

21 giờ — Rước đèn khởi-hành từ trại lính Bouet, đường Paul-Bert, đường Amiral Courbet, phố Félix Faure, Place Amiral Pottier, phố Hôtel de Ville, phố Galliéni, đường Amiral Courbet, phố Félix Faure, Quai du Square, phố Ouest de la Place Nationale, phố Commerce, phố Khách, phố Saigon, phố Maréchal Pétain, phố Bắc-ninh, đường Amiral Courbet, đường Paul-Bert về trại linh.

Đám rước có đứng lại cửa tòa Đốc-lý, đình quan Chưởng-bình, Khách-sạn Hôtel du Commerce và Hôtel de l'Europe.

Các kiểu đèn đem đi rước có đặt giải thưởng tất cả là 150 đồng. Bắt đầu từ 17 giờ, thiên-hạ có thể vào trại linh Bouët xem trước được.

Ngày 14 Juillet

6 giờ — Bắn 21 phát đại-bác.

7 giờ 30 — Thi xe đạp người Âu-tây chạy, giải nhất 15 đồng, giải nhì 10 đồng và giải ba 5 đồng.

Thi xe đạp người bản-xứ chạy, giải nhất 10 đồng, giải nhì 7 đồng, và giải ba 5 đồng.

Cả hai cuộc thi xe đạp cùng khởi-hành ở trước cửa sở Bưu-điện, đường Amiral Courbet, phố đầu-cầu, đường Lạch-tray vòng qua vườn bách-thú rồi lộn về đến nhà Hát-tây thì rẽ ra đường Chavassieux, đường Républiquc, chỗ lấy giải đường Pottier.

Thi chạy chân độ 1.200m, giải nhất 3 $, giải nhì 2 $, và giải ba 1 $. Khởi hành từ đường Pottier, phố Paul Bert, chạy vòng công-viên Jules Ferry ra phố Brière de l'Isles, rồi về chỗ lấy giải.

Thi chạy đội tháng hay thùng: giải nhất 1$50, giải nhì 1$ và giải ba 0$50.

Thi kéo dây ba lượt, mỗi lượt thưởng 2 $ cho bên được.

Thi chọc thùng mỗi giải thưởng là 0 $ 20. Số tiền đề thưởng về cuộc này có 4 $.

17 giờ — Bơi chải ở cửa cấm ngay chỗ cầu nhà thương: chải sáu mái chèo thi ba lượt, mỗi lượt được nhất thưởng 5 $, nhì 3 $, ba 1 $50.

Chải bốn mái chèo thi hai lượt, mỗi lượt được nhất thưởng 4 $, nhì 2 $, ba 1 $.

18 giờ — Bắn 21 phát đại-bác.

19 giờ — Các phố đèn thắp đèn.

21 đến 22 giờ — Chiếu bóng giữa trời.

20 giờ 30 Đốt cây bông ở đám đất Sallé.

2 giờ 30 đến 21 giờ 30 — Cử âm-nhạc ở vườn hoa nhà hát.

Cả ngày 14 có hát tuồng ta, leo cột mỡ và đánh đu ở đám đất mới lấp sông Bonnal, phố Bắc-ninh, phố Lạng-sơn và phố Saigon.

Xác trẻ con. — Bảy giờ sáng ngày thứ năm, ở đường Sadi Carnot có cái xác đứa trẻ độ 2 tuổi chết nằm ở cạnh đường đi. Quan khám biên xong đã cho đưa vào nhà xác đem mai táng.

HÀ-ĐÔNG

Một cái án mạng. — Buổi chợ Trèm hôm mồng 6 tháng 6 ta có sảy ra một cái án mạng nghĩ cũng đáng thương. Số là có một người đàn-ông ngoài ngũ tuần đi làm đã hôm lấy quả chén đi qua chợ có chửi rủa lôi thôi. Lẽ gì người say rượu thì ai còn dây làm gì, thế mà lại có một người đàn-ông đánh mấy cái gươc Saigon và người đàn-bà tát mấy cái mà đến nỗi người say rượu kia đã lìa trần, khi chết rồi thì thằng mõ ra cởi trói.

Việc này nghe đâu lý-dịch và hộ-lại đi trình quan nói rằng say rượu mà chết, chứ không khai là có người đánh. Vậy mong đến tai quan trên khám nghiệm cho khỏi uổng mạng người ta.

Một người đi đường lai cảo.

Chết đuối. — Hồi 5 giờ chiều hôm 10 Juillet ở làng Văn-chương thuộc huyện Hoàn-long có một con bé c ừng năm tuổi rửa chân c ẳng may ngã xuống ao, chừng năm phút thì người bố xuống mò ngay lên được, mà lạ thay là mới 5 phút mà chữa hết cách cũng không sống được, sau xét ra nó vì ăn no, cho nên chết sặc, trong bụng không có nước. Vậy bà con ta có con trẻ nên cẩn thận.

T. T. lai cảo

HẢI-DƯƠNG

Báo đến chậm. — Bản-quán có tiếp được một bức thư của M. Đỗ-v-Kiệm, làng Thượng-cốc, huyện Gia-lộc, kêu rằng báo nhận được chậm lắm. Báo xuất-bản hôm nào, thì liền gửi ngay hôm ấy, chứ không khi nào gửi chậm, vậy sự chậm trễ ấy có lẽ là tại các trạm nhiều việc quá không phát ngay đi chăng?

BẮC-NINH

Ngày hội 14 juillet. — Chương-trình ngày hội định như sau này:

Ngày 13 juillet

17 giờ 30: hi xe đạp.

20 giờ 30: Dước đèn và thi đèn.

Ngày 14 juillet

Tại trước rạp ở dinh quan Đốc 'ông-đốc có các trò chơi như sau này: từ 8 giờ đến 11 giờ: ăn chuối, nuốt dây, liếm bột, bịt mắt bắt lợn, đập nồi, đàn bà gánh nước, chạy thi, leo đu, cột mỡ, múa rối, hát tuồng và hát chèo.

Ở Đáp-cầu 16 giờ 30: Bơi chải, thi thuyền, leo cột, thả vịt.

Ở Bắc-ninh: 13 giờ phát chẩn ở trước Vọng cung. 20 giờ đốt đèn và đốt cây bông ở hồ sen gần ga xe lửa.

QUỐC-OAI (Sơn-tây)

Điều tệ nhất sao không cải-lương nốt? — Ai cũng phải lấy làm khen ngợi cái công cuộc cải lương nhất là tỉnh Sơn-tây, mà trong tỉnh hạt thì lại nhất là phủ Quốc-oai vì các làng cải lương đã hẳn hết. Thực vậy, ta thử đi một lượt về vùng hạ-huyện bắt đầu từ làng Thạch-thán cho đến hết địa-phận phủ hạt là làng Cấn-xá-hạ, làng thì làm nhà hội-đồng, làng thì làm nhà trường học, coi cái bề ngoài thì nhiều làng thực đã có vẻ khả quan. Nhưng cái về khả quan bề ngoài lấy lại có một điều tệ sở sờ ra trước mắt mà có lẽ các làng vì đã thành là thói quen mà không cho thế là tệ chăng, cho nên cải-lương đã vài năm nay mà không thấy làng nào lưu ý tới. Điều chi vậy? Nào có điều chi lạ đâu, chỉ là điều trái với sự vệ-sinh chung đó chứ chi! Gớm chết! Gớm quá! đi một đoạn đường đê con suốt bẩy nhiêu làng có phải là gần đâu mà thường-thường cứ phải bịt mũi, vì nhân cư ở các làng lấy ở ngay liền với đê, cứ ra sườn đê phóng uế tự do, nhất là làng Cấn-thượng và làng Đình-tú. Như vậy độ này hay mưa dầm mới lại gớm lắm nữa. Điều ấy thực là cái tệ và có hại cho sự vệ-sinh chung của các cư dân nhiều lắm. Thiết tưởng mỗi làng đều nên làm nhà công cộng tiện cho ra nơi quan-lộ và phải đặt lệ nghiêm cấm cái tệ trước đi. Cải lương hương chính là làm cho làng được bền đẹp nên hay mà có điều tệ lấy sao lại không nghĩ

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so sánh cho kĩ kẻo nhầm lo !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, nhân-hiện Khải-định thứ ba, tòa Nộc-các phụng lời chân phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng cấu MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã tiếng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị giới cho qui ông được phòng chế-ông để lò thanh-giá.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bổ báo này.

Ông P. Em. VALETTE

Giám định kế toán

7, *Boulevard Armand Rousseau*

(Số 7, phố Lò-đúc)

HÀ-NỘI

Có thể giúp quý-khách soạn điều lệ các hội buôn, soạn hợp-đồng, thu xếp công việc, giữ gìn chợ khỏi phá sản, thu tiền nợ, đặt sổ sách, kiểm sổ sách, mua hiệu buôn, hoặc bán hiệu buôn, nói tóm lại có thể giúp đỡ quý-khách trong những lúc khó khăn.

Nên đến thăm ông ấy.

Hoặc viết thư đến cũng được.

Giá tiền ông ấy tính phải chăng.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Sản tại hiệu Bảo-chế J. BLANC 31, phố Tràng-tiền Hanoi.

HIỆU

MINH-DƯƠNG

MẠI-CHÍNH TỔNG-CỤC

của Đông pháp Yên-thảo công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ BÌ-BÀ

Giáo phố hàng Gai số 82

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề lèm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

GIÁO-THIỆN kính cáo.

Hôi Nách có khỏi được không?

Thứ thuốc Hôi Nách của bản hiệu chế ra đã mấy năm nay, xét ra thật là công hiệu cho rất nhiều người mắc phải bệnh đó, vì từ khi bản hiệu phát hành ra thứ thuốc này đến giờ, đã nhận được nhiều thư từ của người cả ba xứ Trung Nam Bắc kỳ gửi về mua thuốc và gửi về cám ơn (khi nào thư thả bản hiệu sẽ lục đăng dần những thơ cám ơn về thuốc ấy).

Nay hãy xin nhắc những người còn mắc phải bệnh ấy nên đến tại bản-hiệu mà lấy thứ thuốc đó về mà xoa, thật có thể trừ tiệt được bệnh Hôi Nách.

Giá mỗi hộp: 1$00

Gửi đi các tỉnh: 1 30

QUẢNG-TẾ

29, phố Gia-ngư, Hanoi

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC, CHỮA BỆ CÁC THỨ BỆNH CHO ĐÀN ÔNG, ĐÀN BÀ VÀ TRẺ CON

Thưởng chè thơm

Xin mời qui-khách chiếu cố sơi chè **SINH-THÁI**; trong những gói chè **SINH-THÁI** phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có **giá trị**, chứ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI

31, Giữa Phố hàng Ngang, 31

HANOI

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho bổ không có tiền rồi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho con đến. Nghe nói làng nào cải lương cũng có đặt ra chức thủ lộ để trông nom đường sá, thì nên bắt họ ngày ngày phải đốc sức phu-phiên quét dọn nơi quan-lộ cho sạch sẽ, tuy nói là quan-lộ nhưng thực là đường cái riêng của các làng ấy, vì đường ở giữa mà xóm làng ở hai bên. Nếu cứ để tệ như cũ thì chưa gọi là cải-lương được.

Mong rằng hội-đồng hương chức các làng ấy nên lưu tâm mà cải lương nốt cái tệ ấy đi.

— Người đi đường lại cảo

TUYÊN-QUANG

Nước lụt. — Mấy hôm nay, trời mưa luôn không ngớt, nên nước lũ về mạnh lắm tràn lụt cả phố sản đến 1 thước rưỡi tây, trong nhà lội lõm bõm, các sở đều phải nghỉ việc.

Ngoài đường thuyền bè đi như ở giữa sông, coi man mát như là tre trôi, cảnh tượng thật là buồn, chỉ vui riêng cho mấy anh thuyền chài cùng mấy chị chờ đò được một vụ béo.

Ngày thứ năm, trời đã nắng, nước đã xuống được đến 1 thước ta, nhưng xuống chậm lắm. Đường ngập ô-tô không đi được, tàu từ 3, 4 hôm nay không có, báo hàng ngày đến 2, 3 hôm không nhận được; cái cảnh đường rừng bị lụt càng giục lòng khách biệt lự thêm buồn bã.

Hội 14 juillet Năm nay vì tỉnh ta nước sông tràn vào ngập cả nên các cuộc vui trong ngày hội 14 juillet đều đình bỉ hết.

Ái tín. — Vừa được tin buồn nói-tướng ông Phạm quang-Phúc là kế toán mỏ Tràng-đà, thủ-quỹ hương hội Tuyên-quang, vừa mới ta-thế hôm 3 Juillet. Chiều hôm sau 2 giờ rưỡi cất đám, tuy trời mưa mà đi đưa đông lắm, an-táng tại đồn-điền Bồi ở sau tỉnh.

Bà năm nay 36 tuổi, được 5 đứa con còn nhỏ cả, thật là người nội-trợ đảm-đang

Vậy xin có lời kính viếng bà và chia buồn với ông Phúc cùng quý-quyến.

B. M

NAM-ĐỊNH

Mất bão Bản quán có tiếp được một bức thư của M. Trần-thọ-Thiên, ở phố Nam-xuyên, kêu rằng báo mất luôn. Bản-quán xét sổ thì phần báo ấy vẫn gửi luôn, mà giấy cuốn báo lại in rõ ràng lắm, vậy báo mất tại đâu, xin nhà bưu-điện Nam-định xét giùm.

PHỦ LÝ

Đắm đò — Hồi hai giờ chiều hôm 8 Juillet có một cái đò đắm ở khúc sông Rế, gần địa-phận làng Quán-thôn thuộc huyện Duy-tiên. Trong số mất 3 người là hai người đàn bà và một đứa con gái.

Sau thuyền chài mò tìm mãi mới thấy một cái xác đàn bà, còn hai cái xác kia thì chưa biết rằng trôi đi đâu mất. Hỏi ra thì cái đò ấy chở những người đi chợ về vì chở nặng quá, cho nên khi ra đến giữa sông thì đắm.

Chó nằm chân Mới rồi có một người nhà quê đem ra chợ Đồn bán một con chó nằm chân, cái chân thừa ấy thì mọc ở sau hai chân sau, mà đủ cả năm móng, trông rất là.

(Xem trang thứ tư).

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 12 Juillet 1924

CẨM HƯƠNG ĐÌNH

(Tích thứ tư)

Oan ách nước thẳm tình con,
Gian nan thề vậy mất còn khôn hay.
May sao may khéo là may.
Lời anh bán cá chè tay buôn người.

Ngày chủ nhật 13 Juillet 1924

Ngày Hội-tây .. diễn ban ngày

NHẠC LÔI HẠ GIANG NAM

Quần áo đẹp . . . tranh ảnh rực rỡ

Tối chủ-nhật 13 Juillet 1924

TRUNG HIẾU TIẾT NGHĨA

Trong cơ tạo hóa xoay vần,
Kia con bĩ cực nọ tuần thái lai.
Đầy triều đỏ tía cân đai,
Thỏa lòng thục-nữ sánh vai anh hùng

Ngày thứ hai 14 Juillet 1924

Ngày Hội-tây. Diễn ban ngày

GIANG TẢ CẦU HÔN

Tối thứ hai 14 Juillet 1924

TÂM PHÚC TƯƠNG TRI

Tích hát này đã hợp thế-thái nhân-tình lại dủ cả hỉ nộ ai lạc. Cái hay, cái đẹp cái buồn cư i chẳng thiếu cái gì.

Tối thứ ba 15 Juillet 1924

ĐỨC ÔNG LỚN TUẤN CHANH

(Hồi thứ nhất)

Đền thờ ngài ở Ninh-giang

Sự tích hay, nhiều trò lạ.

Có lố 3 đầu và các con giống ra trò trông rất rực rỡ.

Tối thứ tư 16 Juillet 1924

ĐỨC ÔNG LỚN TUẤN-CHANH

(Hồi thứ nhì)

Cũng có các con giống như hồi thứ nhất.

Vở hát « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sán-nhiên-đài và nhà in Mac-đình-Tư cùng các cửa hàng sách, giá 2 hào một quyển.

Nhức đầu, đau mình, sổ mũi nóng lạnh, chóng thấp. THUỐC

CITRASPIRINE

LINH-NGHIỆM HƠN HẲN THUỐC ASPIRINE

Làm cách mới dễ uống. Hiệu hết liền như thuốc viên, thuốc liền. Uống khỏi uống nước. Mỗi hộp hai quan rưỡi (2 fr. 50). Nhà thuốc nào cũng có.

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

2084. Y. M. GRENÉS.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc: các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dùng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

SỰ-TÍCH MẠNH-LỆ-QUÂN

再生緣

Bộ tiểu-thuyết TÁI SINH DUYÊN (sự-tích Mạnh-lệ-Quân) chia làm hai cuốn: Tiền biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá 0$90: tiền cước phí 0$20. Ngại nào muốn mua, xin gởi thư và mandat cho ông NGUYỄN ĐỖ MỤC, Trung Bắc Tân-Văn, Hanoi.

Nay kính cáo.

Bột ăn **PHOSPHATINE FALIÈRES** danh tiếng lâu nay, bán gởi đựng trong hộp thiết hàng chì khít kinh lắm.

Có mua nhuộng cho được bột PHOSPHATINE FALIÈRES cùng bộ tinh than, ích cho con nít mất sữa, người lớn đau huyết, ông già bà cả liệt nhược, cùng là kẻ có đau ốm mới mạnh.

Có trữ bán cùng hết — Tại chỗ thì ở Paris, Số 6, đường La Tacherie.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

Tức là hiệu Bảo-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bảo-chế của ông cho ông Lamart, bảo-chế sinh-viên hạng nhất về cao-đẳng học đường Paris đã một năm nay. Ông Lamart tự tráng coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, như về thế mà hiệu bảo-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng! Ai muốn hỏi gì, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Số 86

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nhân-dân trong thành ấy, ai lại còn không biết *Thẩm* công-tử xưa nay vốn là người gian-ác, thường hay chiếm đoạt cơ nghiệp và hà-hiếp vợ con của người ta. Đến khi bị nàng *Huệ-lan* giết chết, chúng đều cho là một sự quả-báo.

Chàng bảo nhau rằng:

— *Thẩm-bạch-thanh* thật là một người tàng-tận lương-tâm, cố tình tru-tấn mà buộc người ta vào tử-tội. Xưa nay hễ ai giết chết người thì một mình người ấy phải thế mạng, có sao ngày nay lại chém cả hai vợ chồng người ta.

Nghị-luận phân-vân, mỗi người nói đi một cách, ai cũng có ý không phục. Lại nói chuyện *Diêu-hạ-phong* nghe được tin ấy, giật mình kinh sợ, vội-vàng chạy đến huyện nha để dò-la tin-tức.

Diêu-hạ-phong thấy vợ chồng *Lâm-húc* bị giam, trở về đem quà-cáp tiền-nong vào ngục-thất để thăm hỏi. Khi vào tới nơi, trông thấy con gái và con rể, trong lòng đau-đớn, mới nức-nở khóc hoài.

Lâm-húc hai hàng nước mắt chảy xuống dòng dòng mà nói rằng:

— Xin nhạc-phụ chớ khóc thương! Chẳng qua bởi cái số-mệnh của tôi, dẫu chết tốt cũng không oán-hận.

Nàng *Hu-lan* nói với *Diêu-hạ-phong* rằng:

— Thân-phụ ơi! thân-phụ nuôi con trong bấy nhiêu ngày, mà con không thể báo-hiếu được thì cái công khó-nhọc của thân phụ, cũng phí mà thôi. Nhưng đứa gian-ác *Thẩm-nghĩa-phương* kia, chính tay con giết chết hắn, con xin thế mạng. Chỉ xót thương cho chồng con vô-tội mà cũng phải liên-lụy, đến nỗi tính-mệnh khôn toàn.

Hai vợ chồng *Lâm-húc* cùng *Diêu-hạ-phong* đều nhìn nhau thương-khóc hạt-châu lã chã tuôi rơi. *Diêu-hạ-phong* bảo rằng:

— Hai con cứ yên lòng ngồi đây, để ta đi sang *Nam-kinh*, lâm trang khiếu-oan cho hai con mới được.

Ba người bàn định xong thì *Diêu-hạ-phong* từ biệt hai vợ chồng *Lâm-húc* rồi lui ra, tức khắc đi sang *Nam-kinh* để dâng tờ cáo-trạng.

HỒI THỨ LI

Lại nói chuyện *Tiền-lâm* (anh nàng *Nguyệt-anh*) từ khi hoảng-hốt bỏ nhà ra đi. Vừa đi vừa nghĩ thầm: Em ta bây giờ đã sang nương nhờ cửu-phụ thì chỉ-bằng ngày nay ta cũng thẳng đường tìm tới *Sơn-đông* là tiện hơn cả.

Tiền-lâm lại sợ có người biết mình, mới cải theo họ mẹ xưng danh là *Mã-lâm*. Chàng cầm sương đãi gió, lần-mò đi tới *Sơn-đông*.

Trong khi đi đường, luống những âu-lo ngẫm nghĩ: công việc nhà ta, không biết sau ta đi khỏi thì ra thế nào! Lại tưởng-nhớ thân-mẫu, không biết ở nhà có được yên-ổn hay không!

Một hôm *Mã-lâm* đi đến *Hoài-âm*, thuộc về địa phận *Hoi-châu*, nghe thấy ăn-dân trong p ố phường uyên-truyền rằng:

— Trong chùa *Hộ quốc-tự* ở đây có một vị sư-phụ tức là đường-kim hoàng-thượng thế-thân, tên gọi *Thủy-nguyệt* hòa-thượng. Hòa-thượng phụng chỉ ra tu ở *Hộ-quốc-tự*, hoàng-thượng lại ngự ban nhiều các đồ dùng. Quan tri-châu ở *Hải-châu*, tính-thoảng vẫn thường cùng hòa-thượng chơi bời đi lại.

Thủy-nguyệt hòa-thượng lại còn xem biết được những việc quá-khứ và việc tương-lai nữa, bởi vậy nhân-dân bèn truyền nhau khắp vùng *Hải-châu* đều cho hễn là một vị thánh tăng hoạt-phật mới giáng hạ trần-thế.

Trăm họ đều rủ nhau đến cầu của cầu con, ai nấy bảo nhau lấy làm ứng-nghiệm. Các đàn-bà hiếm muộn con cái, thường vẫn lắm gội chay-sạch đến lễ bái và hỏi *Thủy-nguyệt* hòa-thượng để cầu tử-tức.

Thủy-nguyệt hòa thượng phán bảo rằng:

— Nếu nhà-ngươi muốn cầu-tự thì nên phải ở đây nằm mộng, sẽ có linh-ứng.

Thủy-nguyệt hòa-thượng đưa bọn phụ-nữ vào một nơi tăng-phòng trai-tĩnh để nằm mộng. rồi khóa chặt cửa lại. Đến đêm, *Thủy-nguyệt* hòa-thượng ở dưới hầm chui lên, hiện-thành trang-thần, mà trêu ghẹo bọn phụ-nữ.

Khi trời gần sang, hòa-thượng lại chui xuống hầm mà ra ngoài. Đứa ác-tặng ấy một tay làm ai biết bao phụ-nữ. *Mã-lâm* không biết, vẫn tưởng là thánh-tăng, mới hỏi thăm đến, để định nhờ đoán xem tiền-trình hay dở xấu tốt thế nào.

Khi *Mã-lâm* đến *Hộ-quốc-tự*, trông thấy tòa rộng dãy dài mà chẳng gặp một người nào cả. *Mã-lâm* cứ thẳng lối bước vào, đến tam-bảo, cũng chẳng thấy một vị sư nào. Sau vào tới nhà bậu thì thấy cách bài-trí trông rất nhã-khiết. Bốn mặt xung quanh đều có treo các bức danh-nhân thi-họa vân vân.

Mã-lâm không thấy có người nào, mới đứng tần-ngần xem ngắm, rồi lại ngồi xuống ghế để đợi. Đợi trong hồi lâu, cũng chẳng thấy một ai. Sau chàng đứng dậy đi ra, trông thấy mặt ngoài có một cái kỷ. Trên kỷ bày cái khánh đồng, lại có cái dùi khánh để ở bên cạnh.

Mã lâm thấy vậy, tay cầm cái dùi đánh vào cái khánh một tiếng. Khi tiếng khánh vang lên thì bỗng dưng hai cánh cửa mở toang, có 7, 8 người đàn-bà ở trong bước ra. Người nào cũng trang điểm một cách rất lịch-sự.

Bọn đàn-bà ấy ngẩng đầu trông thấy *Mã-lâm*, đều kinh-ngạc mà bảo nhau rằng:

Không phải! Không phải rồi!

Chúng lại bảo *Mã-vân* rằng:

— Chàng là người nào mà dám vào đây. Muốn tôi thì mau mau lui ra, kẻo nữa khôn toàn tính-mệnh!

Nói xong, lại kéo nhau vào, rồi đóng chặt cửa lại. Bọn đàn-bà ấy nguyên người ở đâu? Số là *Thủy-nguyệt* hòa-thượng, hễ trông thấy phụ-nữ nhà ai có nhan-sắc thì đêm đến thường cùng đồ-đệ bắt đem về nhốt tại đây.

Cái khánh đồng kia tức là một cái ám-hiệu của hòa-thượng. Khi nào hòa-thượng đánh tiếng khánh thì bọn phụ-nữ lấy phải kéo ra để nghênh-tiếp. *Mã-lâm* nghe bọn phụ-nữ nói, chẳng còn hồn-vía chút nào, vội vàng quay ra.

Bấy giờ *Thủy-nguyệt* hòa-thượng đi đâu vừa về. *Mã-lâm* trông thấy, chẳng nói chẳng rằng, cứ việc chạy thẳng. *Thủy-nguyệt* hòa-thượng bước vào, trông thấy cái dùi khánh để khác chỗ, tức thì nổi giận, chạy theo đuổi bắt *Mã-lâm*.

Khi ra đến ngoài cửa chùa, *Thủy-nguyệt* hòa-thượng quát to lên mà bảo rằng:

Muốn tốt thì đừng lại! Mày chạy cũng chẳng thoát nào.

Mã-lâm thấy hắn đã đội như vậy, biết mình chạy chẳng thoát nào, mới đứng lại mà thưa rằng:

Ba là sư-phụ! Chúng tôi có đâm làm gì đâu!

Thủy-nguyệt hòa-thượng chẳng bảo chi cả, dẫn bước trở nơi, năm lấy cánh tay xách lên như người xách một con gà vậy, đem thẳng vào nhốt trong tăng-thất. *Thủy-nguyệt* hòa-thượng lại ra ngoài biên cầm cái dùi đánh vào tấm ván treo ở đấy, bỗng thấy có 10 người đồ-đệ chạy ra.

Các đồ đệ nói:

— Bạch lạy sư-phụ! Chẳng hay sư-phụ gọi chúng tôi có việc chi?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Trận mưa qui-hóa. — Từ đầu tháng đến giờ, trời nóng bức, người lớn trẻ con đều nhoài lên cả. Nhưng khen thay trời cũng chiều người, vài hôm nay chiều nào cũng có một trận mưa, ai nấy ngon ăn mát ngủ mà cây cỏ cũng thêm vẻ xanh tươi, song mừng nhất là các nhà nông, đương vụ làm mùa, cái công tát nước đã đỡ bao phần khó nhọc, nếu trời có thương đến con nà làm ruộng đen lưng cháy cật, chân lấm tay bùn, mà cho hưởn được mấy trận mưa như thế nữa, thì vụ mùa may có lẽ phong đăng.

Sá gì của rơi. — Hôm mới rồi, có một người đàn bà cầm một nắm giấy bạc đi qua phố Bờ-hồ. Chẳng may vô ý thế nào đánh rơi mất, là bạc giấy 5 đồng.

Anh hàng rượu nếp đi sau nhặt được, vội vàng dấu ngay vào túi, may có người ở nhà gần đấy trông thấy liền chạy ra nắm lấy và gọi bảo cho người mất biết, thì anh hàng rượu nếp chịu trả ngay.

VIỆC KINH-ĐÔ

Cái cớ mất báo đã tìm ra chưa ?

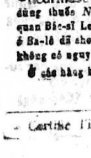
Đã biết bao phen bản-quán đã nói đến sự mất báo và cũng đã kiếm cách lý lẽ phải chăng mà tuyên bố ra để lọa mấy nghề lời nói phải mà chừa bớt thói bèn, hoặc nghe lẽ ngay mà gợn lòng trái nhưng còn thấy báo mất hoài, mất tệ quá, lắm khi tiếp luôn ba bốn số một lượt, như mới rồi đây những bạn đọc báo ở Kinh-đô kêu vang mất báo nhiều lắm, vì thế mà có người đã liệm làm ít đó dắc vì làm sao mà báo cứ mất hoài; trót một tuần dư mới phát được những ở như sau này:

Mỗi khi có chuyện gì lạ, như hôm nay có việc Quảng-đông hoặc là những việc lạ khác mà lắm người thích xem thì thường mất.

Sự mất báo như thế thì không định có kỳ-hạn, vì mỗi khi có chuyện lạ thì báo hay mất, lại có lúc báo mất có kỳ hạn là những khi in số công thần thì mỗi năm đánh mất bốn lần báo, mà bốn lần ấy thành ra tám, vì quốc thất mới ra lần đầu thì nhà báo in lớn-xộn không có thứ tự, ngay ở kỳ ấy thì các tờ báo đã có in số bị mất, cách vài hôm sau nhà báo sắp đặt các số thành thứ tự thì tờ báo lại bị mất lần nữa, còn như mất tại nơi nào thì người ta thường nói mất tại nhà giây thép, điều ấy có lẽ cũng chưa đúng, lại phải nên nói thêm rằng mất tại các tòa sở nhưt là tòa sở nào đông người làm việc thì báo lại hay mất lắm ; tờ báo ở nhà thơ phát đến chưa tận tay người mua báo tới các bạn đồng liêu đã lấy xem, rồi người này truyền cho người khác hoa ra mất. Mất biết bởi ai? Hỏi ai ai cũng chẳng nhận, thế thì cái lương-tâm ở đâu?

THUỐC CHỮA BỆNH
NHỨC ĐẦU

Ngủ là rất cần dùng cho khi một người khi nào ít ngủ hay không ngủ được, nhức đầu, nhức gân, đau lưng, đau thần kinh bộ, hay là vì nóng nực không ngủ được, nên không chịu nổi ra ngày các bệnh ấy thế nữa sinh ra gầy mòn, yếu đuối, đau gân, thực là nhiều nỗi thảm thương. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy, muốn ngủ cho ngon giấc thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này hiệu quan Bác-sĩ Leroy cai quản các nhà thương ở Ba-lê đã cho là một thứ thuốc rất hay và không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

2055

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rão phổi làm cho hay ho vặt, nông thuốc này rất để, vì có mùi thơm không có lợi bao giờ !

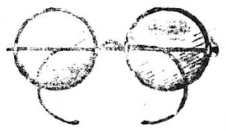

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MÁC BO

Kính nhất hợp thời

Gọng vàng vành đồi-mồi, mắt kính mài đen, mỗi cái ..... 1$60 và 3$20

Toàn đồi-mồi 1.20

Hộp aluminium 0.60

TONG-YUNE-TAI VING-KY

49, Phố hàng Ngang, 49

HANOI

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY :

1. Bệnh ngoài da nhọt dầu danh.
2. Đau xương.
3. Tạo lâu ngày.
4. Đau phát-huyết-quản.

Đều trị bằng thuốc :

ROB DÉPURATIF MONTÈS

Vị thuốc kiến hiệu

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn**, *thuốc này các bị thiếu-niên đã phiền Ngài đặc dụng, vì nó chẳng những là trị bệnh lận, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1p.00.*

2) **Thuốc-ho**, *ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống vài nửa chai nhẹ ngay lập tức, mỗi lọ 0p 30.*

3) **Thuốc lị**, *bệnh lị thì lâm thư, có đỏ, có trắng, hoặc sang, hoặc huyết, hễ không có thiệu phát ý trị, thực để hại người, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0p 30.*

4) **Thuốc cam trẻ nhất kiến hiệu**, *thuốc này trẻ thèm ăn lắm, mà trị mọi chứng cam, mỗi lọ 0p.10.*

Trong miền lúc nào cũng có thầy thuốc nên hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Quí khách ở xa, từ 1 p. trở lên mấy gửi, và cho xin tiền trước mỗi đồng thêm 0p. 20.

SIOU-HANG-LAM

108, phố hàng Buồm, Hanoi

Nhà Ban-đồ « TAM-TAM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, hiệu-nhất, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Hỡi các ông mắc phải bệnh gian (lận và giang-mai) khuyên các ông cho dùng thuốc nhầm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở hiệu **TỪ-NGỌC-LIÊN**, số nhà 46, phố **Principale**, tỉnh Bắc-cạn, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại. Giá thuốc độ non mọi đồng một lọ.

1062

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ sung cho mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghip, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) rượu mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

THUẬN-THÀNH

COIFFEUR — CHAPELIER

HANOI — 7, Rue des Cuirs, 7 — HANOI

Bán hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí khách chiếu-cố.

Chủ-hiệu : NGUYỄN-TIẾN-HẢM kính-mời

NHÀ CHẾ TẠO

Các thứ nút bằng NÚT CHAI (Liège)

HAI-CHINH

74-76 Rue du Pont-en-bois, 74-76

HANOI

NÊN LẠI HIỆU QUEN !

Hiện chúng tôi làm khăn xếp đã lâu năm vẫn được nhiều quí-khách tin dùng nên phải một ngày một gắng sức làm cho được vừa ý quí-khách.

Khăn bán-hiệu làm bằng lượt và nhiễu thêm tây ; vải lót trong khăn đã có riêng một thứ vải tốt hơn các thứ vải soi. Vậy bản-hiệu có nhời kính cáo để quí-khách muốn dùng xin quá bộ lại xem, hoặc đo đầu cho đúng bằng cái giấy bỏ vào trong thư gửi cho bản-hiệu. Hàng xin gửi lĩnh-hóa giao-ngân.

LÂN-PHƯƠNG N° 79, Rue de la Soie, Hanoi 2110

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của **Pháp-quốc**, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat che **M. NGUYỄN-VĂN-CỦA**, chủ-nhơn thâu nhận.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚食客將食前沒喉開欲利

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

32, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc bào-chế không có pha chế nhiều mấn

Mỗi hoàn 0,50 cg (nặng từ 3 đến 5 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP — Trữ tại : 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÀM.

Cũng có bán tại : Ecol. St CHASSAGNE, Pharm. Hoàng, L. BOUCHTIGNOL, Pharm. và các hiệu bào-chế khác.

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie Lyon

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

hoặc 500.000, hoặc 200.000, hoặc 100.000 quan

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua có thể giá bỏ quan, vốn chỉ đóng hơn 6 tháng mới thành ra mười quan. Hợp đến lần chót, tiền được ngay cả vốn, cộng thành có quyền tối-thiểu, bỏ ra trong số thì được số tiền. Muốn chỉ chia khó định đọc một tí, thật nhỏ mọn không ngại đến, mà số được dự nên cuộc rất rẻ. Số được có quyền nhiều một cái vé với ông cả sinh lợi-tức.

Vé Crédit National mỗi năm tính kỳ dự cuộc rút số 1 tại Bruxelles, tại Anvers, tại Stuttgart, tại Amsterdam, tại Copenhague, tại Barcelone.

Mỗi lần rút số được :

1 số	MỘT TRIỆU
1 số	500.000 quan
2 số	200.000 quan
3 số	100.000 quan
6 số	50.000 quan

Gần rút số tiền kỳ trong một năm cộng là 22 triệu quan.

Như vậy rất rẻ cũng để trông tiền.

Muốn có, xin cuộc rút số kỳ, nên gởi 20 quan cho ông chủ-nhiệm nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Vậy hôm sẽ gởi thêm nhơn bản lượt ngày 15 Mars 1920, nói nhà mua số được có nhiều chắc chắn.

Cartine Transcrion — Imprimerie du Trung-Bac Tan-Van — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN